

Leonardus Cornelius Michels. Ascendant weegschaal of maagd?

<https://www.bhic.nl/memorix/genealogy/search/deeds/c84c57ea-d6d6-f9ee-0eff-ed0703a1343c>

Michels, Leonardus Cornelius 23-10-1887 04h00 am Schijndel

Schijndel (51°37'NB, 5°25'OL)

Klokketijd: 23 oktober 1887 4h00m00s

GMT : 23 oktober 1887 3h38m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2410567.65139; Sterretijd: 6h04m38s

zon: 29°25' wee in 2

maa: 22°27' ste in 4

mer: 22°53' sch in 2

ven: 22°11' maa in 12

mar: 5°09' maa in 11

jup: 12°39' sch in 2

sat: 5°55' lee in 10

ura: 13°55' wee in 1

nep: 29°26' sti in 9

plu: 4°37' twe in 9

kno: 15°56' lee in 11

che: 2°08' kre in 10

lil: 18°13' ram in 7

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 0°48' wee

Midhemel : 1°03' kre

Leonardus Cornelius Michels (30/3)

Michels, Leonardus Cornelius, taalkundige (Schijndel 23-10-1887 - Ubbergen 20-6-1984). Zoon van Joannes Bernardus Michels, hoofd van een openbare lagere school, en Elisabeth Johanna Tersmetten. Gehuwd op 16-8-1917 met Maria Johanna Jacoba Berden. Uit dit huwelijk werd 1 dochter geboren. Na haar overlijden (31-12-1918) gehuwd op 19-4-1922 met Dora Henriette Maria Hubertine Berden. Uit dit huwelijk werden 3 zoons en 3 dochters geboren.

Michels volgde de openbare lagere school te Schijndel, was vervolgens interne leerling van het Aloysiuscollege te Sittard (1899-1900) en het Canisiuscollege te Nijmegen (1900-1905). Na het behalen van het diploma gymnasium-A verbleef hij een jaar op het klein-seminarie Beekvliet te Sint-Michielsgestel en een jaar op het groot-seminarie te Haaren (Nb). Ten slotte studeerde hij vanaf 1908 Nederlandse taal- en letterkunde te Utrecht, waar hij in 1913 cum laude doctoraal deed. Zijn voornaamste leermeesters waren er: J.W. Muller, leerling van de Leidse hoogleraar Matthias de Vries (Nederlandse taal- en letterkunde), J.A.A. Frantzen (Gotisch, Middel- en Oudhoogduits, Oudnoors), en G.W. Kernkamp (geschiedenis). Verder genoot hij van anderen nog onderwijs in Sanskriet, oude geschiedenis, Volkskunde, wijsbegeerte en kunstgeschiedenis. Zoals in die tijd, naar zijn eigen zeggen, gebruikelijk, was zijn opleiding meer breed dan diep. Opmerkenswaard is nog dat van de zeven kinderen die het gezin telde, alleen Michels en zijn jongste zuster geen priester of non werden.

Na twee jaar leraarschap te Rolduc werd Michels docent aan de RK Leergangen te Tilburg, waarvan de bevlogen H.W.E. Moller rector was en Michels' Rolducse collega en vriend mgr. P.J.M. van Gils een der curatoren. Hij ging deel uitmaken van de redactie van het door Moller gestichte Tijdschrift voor taal en letteren (1913-1941). Tevens was hij te Tilburg leraar Nederlands en geschiedenis aan het Odulphuslyceum. Ondanks zijn Hollandse ouders voelde hij zich Brabander. Nadat in 1935 door Brabantse jongeren rond de priester-leraar P.C. de Brouwer het katholiek-emancipatorische tijdschrift *Brabantia nostra* was opgericht, publiceerde Michels - zelf niet meer tot die jongeren behorend, maar er wel mee in contact - hierin bijdragen, meest gedichten onder het pseudoniem Keye, korte hekeldichten naar aanleiding van een actualiteit, waarvan 'Een Hondekijn, hiet Cortois' (ibidem, 3 (1937-1938) 61) destijds enige bekendheid kreeg. Ook in andere periodieken publiceerde Michels proza en poëzie. Van zijn gedichten van meer existentiële aard is *Straks* (1942), op het thema van de dood, een uitstekend en typerend voorbeeld. Hij had een bijzonder talent voor het korte, epigrammatische gedicht, waarvan er enkele op openbare plaatsen in Brabant te lezen zijn, bijv. op het verzetsmonument te 's-Hertogenbosch. Onder de titel *Vertere seria ludo* verscheen in 1973 een keuze uit Michels' gedichten, gemaakt door de met hem bevriende Tilburgse hoogleraar Fr. van der Ven, en op diens *Brandonpers* gedrukt (in 1976 heruitgave door het Provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen in Noord-Brabant).

Michels' verdiensten zijn echter vooral gelegen op het terrein van zijn vak van wetenschap. Hij publiceerde vanaf 1913 artikelen van taalkundige, vooral filologische inhoud, maar promoveerde, door anderen aangespoord, eerst in 1941 bij prof. B.H. Molkenboer O.P. op de dissertatie *Bijdrage tot het onderzoek van Vondel's werken*. Deze bestond uit een aantal korte verhandelingen over plaatsen uit Vondel, voorafgegaan door een inleiding over de verhouding tussen het wetenschappelijk bedrijf der filologie en het literaire kunstwerk als zodanig. Hij typeerde de filologie als een dienstbare, voor het goed verstaan van oudere teksten en voor hun functioneren als kunstwerk onmisbare tak van wetenschap. 'Doorgronden om te genieten' mag zijn lijfspreuk heten. Later is hij op dit onderwerp uitvoeriger teruggekomen in het artikel 'Over de plaats van de filologie' (in *Dietsche Warande en Belfort* (1958) 85-98). In woord en geschrift deed hij zich ook kennen als een scherp waarnemer van, ook actuele, taalverschijnselen.

In 1946 volgde hij aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen J.J.A. van Ginneken s.j. op als hoogleraar in de Nederlandse en Indogermaanse - aanvankelijk ook algemene -

taalkunde. Groter tegenstelling dan tussen deze twee geleerden laat zich moeilijk denken. Michels' werkzaamheid was allereerst analytisch, en onderworpen aan een haast scrupuleuze zelfkritiek. Hij drong diep door in het detail, maar deed nooit een greep in den brede. De onderwerpen voor zijn colleges en voor zijn artikelen koos hij niet zelden naar aanleiding van geschriften of uitspraken van anderen, waarvan hij iets recht wilde zetten of waarop hij een aanvulling wilde geven. Zijn aandacht richtte zich zelden lang op hetzelfde object. Daarvan is een zeer divers en kleinschalig oeuvre het resultaat. De meeste van zijn artikelen zijn door toedoen van zijn Tilburgse oud-leerling, later vriend en collega W.J.M.A. Asselbergs (Anton van Duinkerken) gebundeld als Filologische opstellen. Michels becommentarieerde verscheidene tekstitgaven van anderen, maar hoewel hij zelf als wellicht geen ander toegerust was om uitgaven van oude teksten te verzorgen, bleef het bij de bezorging van de Herschepping in de WB-uitgave van Vondels werken (dl. 7 en 8, 1934 en 1935). Zowel in Tilburg als in Nijmegen maakte hij als leermeester indruk, behalve door zijn grote en uitzonderlijk veelzijdige parate kennis, door een klassiek en tegelijk spitsgeestig taalgebruik en door een genadeloze acribie en kritische benadering van zaken. Michels maakte deel uit van o.a. de examencommissie voor de akte Nederlands MO, van de commissie van bijstand voor het Woordenboek der Nederlandsche taal en van de commissie die, in opdracht van de Nederlandse en de Belgische regering de Woordenlijst van de Nederlandse taal ('s-Gravenhage, 1954), het zg. groene boekje, samenstelde.

Met zijn aftreden in Nijmegen (1958) verdween de laatste vertegenwoordiger van de historisch-kritische school van Matthias de Vries van het universitaire toneel.

taalkundige filoloog e4w5 bp3

20102 0 geeft 4w5 op 5w4 dag

0,369	0,050	0,001	2,943	10,447	0,081	0,285	1,625	1,486
0,114	0,012	0,000	0,159	50,510	0,000	0,313	1,376	0,000
2,155	0,662	1,670	0,355	0,022	0,543	2,145	0,393	0,647
0,795	0,033	0,002	1,044	0,234	0,044	0,611	0,639	0,961

2012 0 geeft vage 5w4 op 5w4 dag

0,005	0,000	0,000	1,199	65,717	0,000	0,013	0,056	0,517
0,000	0,000	0,000	0,000	3,171	0,000	0,000	0,000	0,000
0,909	0,567	0,200	0,034	0,011	0,011	7,962	0,065	0,146
0,004	0,000	0,000	0,041	0,719	0,000	0,105	0,004	0,075

Klokketijd: 23 oktober 1887 3h50m00s

GMT : 23 oktober 1887 3h28m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2410567.64444; Sterretijd: 5h54m36s

mer: 22°53' sch in 3
mar: 5°09' maa in 12
sat: 5°55' lee in 11

Huizen (Placidus):

Ascendant : 29°03' maa
Midhemel : 28°45' twe

20102 0 geeft 8w9 op 5w4 dag

0,369	0,050	0,001	2,943	10,447	0,081	0,285	1,625	1,486
0,114	0,012	0,000	0,159	50,510	0,000	0,313	1,376	0,000
0,240	0,561	0,429	0,740	0,111	0,826	1,142	1,477	1,363
0,089	0,028	0,000	2,178	1,158	0,067	0,325	2,400	2,025

2012 0 geeft 9w8 op 5w4 dag

0,005	0,000	0,000	1,199	65,717	0,000	0,013	0,056	0,517
0,000	0,000	0,000	0,000	3,171	0,000	0,000	0,000	0,000
0,045	0,416	0,010	0,445	0,017	0,024	0,669	1,204	4,923
0,000	0,000	0,000	0,534	1,120	0,000	0,009	0,067	2,545

Dit is een interessant cusp-geval, omdat we hier niet alleen naar de ascendant kijken, maar ook naar de gevolgen voor de huizenverdeling van enkele cruciale planeten.

Scenario A: 04:00 — Ascendant 0°48' Weegschaal

Dan krijgen we:

- Ascendant Weegschaal
- Uranus in 1
- Zon 29° Weegschaal in 2
- Mercurius in 2
- Jupiter in 2
- Saturnus in 10
- Mars in 11
- Venus in 12

Dat levert een klassiek beeld op van:

- intellectuele verfijning
- taalgevoel
- filologische precisie

- belangstelling voor cultuur
- diplomatische houding
- esthetische gevoeligheid

Dat past zeker bij een taalkundige.

Maar er zit een probleem.

Zijn biografie beschrijft geen typische Weegschaal-hoogleraar in de zin van een brede synthese-denker of cultuurfilosoof.

Integendeel:

"analytisch"

"scrupuleuze zelfkritiek"

"drong diep door in het detail"

"genadeloze acribie"

"rechtzetten van uitspraken van anderen"

Dat klinkt opvallend weinig Venus-Weegschaal en juist sterk Mercurius-Maagd.

Scenario B: 03:50 — Ascendant 29°03' Maagd

Dan verschuiven:

- Mercurius naar huis 3
- Mars naar huis 12
- Saturnus naar huis 11
- Ascendant Maagd

En dan valt ineens alles op zijn plaats.

Ascendant Maagd

Thomas Ring zou hier onmiddellijk spreken van:

- filoloog
- tekstcriticus
- archivaris
- commentator
- nauwkeurige vakgeleerde

Niet de man van de grote theorie.

Wel de man die de fouten uit de theorie haalt.

Precies wat zijn biografie beschrijft.

Mercurius in Schorpioen in 3

Dat vind ik misschien nog overtuigender.

De man studeerde:

- Gotisch
- Oudhoogduits

- Oudnoors
- Sanskriet
- historische taalkunde

en hield zich zijn leven lang bezig met:

- tekstonderzoek
- filologische reconstructie
- verborgen betekenislagen

Dat is bijna een schoolvoorbeeld van Mercurius in Schorpioen in 3.

Niet alleen taal.

Maar taal ontleden.

Mars in 12

Ook dat herken ik.

Zijn polemische scherpte was groot, maar hij was geen publieke vechter.

Hij werkte:

- vanuit de studeerkamer
- via artikelen
- via kritiek op teksten

Dat is veel meer Mars-12 dan Mars-11.

Mars-11 geeft eerder de activist of organisator.

Saturnus in 11

Dat past eveneens.

Hij functioneerde sterk binnen:

- academische netwerken
- commissies
- redacties
- woordenboekprojecten

Saturnus in 11 zie ik hier eerder terug dan Saturnus in 10.

Zijn gezag kwam voort uit vakgenoten die hem erkenden.

Niet uit bestuurlijke macht.

Het Enneagram

Hier wordt het voor mij nog interessanter.

Uw 04:00-versie levert:

- 2010: 4w5
- 2012: 5w4

Dat sluit goed aan bij de biografie.

Maar de 03:50-versie slaat om naar:

- 8w9
- 9w8

En dat zie ik vrijwel nergens terug.

Hij was:

- voorzichtig
- zelfkritisch
- filologisch
- genuanceerd

niet:

- dominant
- confronterend
- bestuurlijk
- machtspolitiek

Zelfs wanneer hij kritiek leverde deed hij dat als geleerde, niet als leider.

Voor een echte 8w9 of 9w8 vind ik de biografie veel te introvert en te specialistisch.

Mijn voorlopige oordeel

Als ik uitsluitend de biografie naast de twee horoscopen leg:

04:00 (Ascendant Weegschaal 0°48')

- Enneagramuitkomst plausibel.
- Ascendant minder overtuigend.

03:50 (Ascendant Maagd 29°03')

- Ascendant en huizen veel overtuigender.
- Enneagramuitkomst juist minder overtuigend.

Dat brengt mij tot een conclusie die u vaker tegenkomt bij cusp-gevallen:

De biografie wijst sterk richting een Maagd-ascendant, maar waarschijnlijk niet zo ver terug als 03:50.

Ik zou daarom eerder zoeken rond:

03:53–03:58

waarbij:

- Ascendant nog net Maagd is,
- Mercurius nog sterk in huis 3 staat,
- maar de overige huisverschuivingen minder extreem worden.

Vanuit de Thomas Ring-benadering vind ik Leonardus Cornelius Michels uiteindelijk meer een **Maagd- dan een Weegschaalfiguur**: de filoloog, de tekstcriticus, de acribische vakgeleerde die "doorgronden om te genieten" als

levensmotto had. Dat klinkt bijna als een definitie van de constructieve kant van Maagd.

Ik zal hem nog eens berekenen met de Venus scores erbij.

Ja, dat lijkt mij hier precies de goede toets.

Zonder Venus wordt de **Maagd/Mercurius-kant** misschien te hard uitvergroet. Met Venus erbij kan blijken of de **Weegschaalcomponent** toch inhoudelijker meedoet: taalgevoel, stijl, epigram, poëzie, "doorgronden om te genieten".

Ik zou vooral letten op:

1. Blijft 04:00 4w5/5w4?

Dan ondersteunt Venus de officiële Weegschaal-ascendant.

2. Wordt 03:50 minder 8w9/9w8?

Dan was de eerdere Maagd-versie mogelijk kunstmatig vertekend door het ontbreken van Venus.

3. Komt er een mengbeeld 5w4 met duidelijke 3/4/9-bijtoon?

Dat zou biografisch misschien het beste passen: filoloog, dichter, katholiek-Brabants cultuurmens, maar geen brede systeemdenker.

Mijn gevoel blijft: **Maagd als functie**, maar **Weegschaal/Venus als stijl**.

Met venus erbij

2010

Venus in maagd 1,19 1,06 0,83 0,82 0,88 0,8 1,08 1,14 1,19

Venus in 12 0,76 1,11 1,02 1,01 1,03 0,82 1,08 1,09 1,07

2012

Venus in maagd 1,12 1,14 1,07 0,77 0,87 0,86 1,06 1,23 0,88

Venus in 12 0,75 0,72 1,36 1,22 0,89 0,66 1,04 1,47 0,89

2010 on 4h00 0 geeft 4w5 op 5w4 dag

0,357 0,126 0,007 2,488 4,256 0,147 0,248 1,383 1,684

0,079 0,054 0,000 0,278 6,212 0,000 0,093 1,024 0,003

1,114 0,379 1,750 1,105 0,104 0,450 1,835 0,391 0,995

0,398 0,048 0,012 2,749 0,443 0,066 0,455 0,540 1,676

2012 on 4h00 0 geeft 5w4 op 5w4 dag

0,010 0,000 0,000 1,126 14,293 0,001 0,012 0,070 0,316

0,000 0,000 0,000 0,000 0,169 0,000 0,000 0,000 0,000

0,304 0,205 0,206 0,265 0,087 0,027 11,082 0,265 0,373

0,003 0,000 0,000 0,298 1,238 0,000 0,131 0,019 0,118

2010 on 3h50 0 geeft 4w5 op 5w4 dag

0,357 0,126 0,007 2,488 4,256 0,147 0,248 1,383 1,684
0,079 0,054 0,000 0,278 6,212 0,000 0,093 1,024 0,003
0,252 0,509 0,397 1,053 0,323 0,642 2,318 0,891 1,336
0,090 0,064 0,003 2,619 1,374 0,095 0,575 1,233 2,249

2012 on 3h50 0 geeft 5w4 op 5w4 dag

0,010 0,000 0,000 1,126 14,293 0,001 0,012 0,070 0,316
0,000 0,000 0,000 0,000 0,169 0,000 0,000 0,000 0,000
0,055 0,354 0,016 0,810 0,093 0,068 3,061 0,892 2,222
0,001 0,000 0,000 0,912 1,329 0,000 0,036 0,063 0,702

Dat is een interessant resultaat, want Venus verandert hier het beeld behoorlijk.

Mijn eerste indruk is dat de eerdere conclusie "03:50 geeft 8w9/9w8" grotendeels veroorzaakt werd door het weglaten van Venus. Zodra Venus wordt meegenomen, convergeren beide tijden weer naar vrijwel hetzelfde profiel.

Wat valt op?

04:00

2010:

- type 5 = 4,256
- type 4 = 2,488
- type 8 = 1,684
- type 9 = 1,383

→ duidelijke 4-5 as.

2012:

- type 5 = 14,293
- type 7 = 11,082
- overige typen veel lager.

Uw programma noemt dit terecht een 5w4.

03:50

2010:

- type 5 = 4,256
- type 4 = 2,488
- type 8 = 2,249
- type 7 = 2,318

Maar type 5 blijft dominant.

2012:

- type 5 = 14,293

- type 7 = 3,061
- type 9 = 2,222

Opnieuw blijft type 5 veruit het hoogst.

Methodologisch interessant

Hier zien we precies iets wat u vaker hebt beschreven in uw onderzoek:

de dagscores bepalen het grootste deel van de uitkomst;
huizen en ascendant kleuren het profiel, maar gooien het meestal niet volledig om.

De enorme 5-component komt hier kennelijk uit de geboortedag en blijft overeind ongeacht de cusp.

Dat maakt Leonardus Michels veel stabielier dan sommige andere cusp-gevallen die u hebt onderzocht.

Biografie versus typen

De biografie leest inderdaad bijna als een leerboekvoorbeeld van een intellectuele 5:

- filoloog
- tekstcriticus
- specialist
- enorme parate kennis
- analytisch
- zelfkritisch
- acribisch
- weinig behoefte aan grootse syntheses

Bovendien staat letterlijk in de tekst:

"drong diep door in het detail"

en

"deed nooit een greep in den brede"

Dat is bijna een karikatuur van wat men in enneagramliteratuur een vijf zou noemen.

Wat zegt dit over de ascendant?

Nu Venus is toegevoegd, zie ik minder reden om de officiële tijd van 04:00 te verlaten.

Want het oorspronkelijke argument vóór Maagd was:

- de biografie lijkt Maagdachtig;
- de Weegschaalversie gaf een iets minder passende indruk.

Maar nu blijkt:

- beide tijden geven een vergelijkbare 4w5/5w4-structuur;
- beide passen bij een filoloog;

- het verschil zit vooral in de symbolische inkleuring.

Dan wordt de vraag:

heeft hij meer van de Maagd-corrector of van de Weegschaal-humanist?

De biografie bevat opvallend veel:

- poëzie
- epigrammen
- Brabantia Nostra
- Vondel
- esthetische waardering van taal
- "doorgronden om te genieten"

Dat zijn juist de elementen die een Ascendant Weegschaal met Uranus in 1 beter verklaart dan een puur Maagd-profiel.

Mijn huidige oordeel

Met de Venuscorrectie vind ik het dossier veel minder overtuigend voor een rectificatie naar Maagd.

Ik zou nu eerder zeggen:

- **Enneagram:** overtuigend 5w4 / 4w5.
- **Ascendant:** de geregistreerde **0°48' Weegschaal** blijft goed verdedigbaar.
- **Cusp-karakter:** zeer waarschijnlijk iemand die veel Maagd-eigenschappen vertoonde doordat zijn levenswerk filologie was, niet noodzakelijk omdat zijn ascendant Maagd moest zijn.

Dat is precies het soort geval waarbij beroepsuitoefening (filoloog) en persoonlijkheidsstructuur (5w4) dezelfde kant op wijzen, waardoor men gemakkelijk geneigd raakt een Maagd-ascendant te veronderstellen, terwijl de feitelijke geboortegegevens daar misschien helemaal niet voor hoeven te worden aangepast.